

Foto: Dag A. Larsen.

Kystlagsundersøkelsen 2016

Forbundet
KYSTEN

For bevaring og bruk av eldre fartøy og kystmiljø

Kystlagsundersøkelsen 2016

Hvorfor kartlegge?

Forbundet KYSTEN er en organisasjon som vokser og utvikler seg. Derfor trenger landsstyret og vi i sekretariatet inn mellom oppdatert informasjon om hva og hvem vi representerer for å kunne gjøre en god jobb for kystlagene og for saken. Hvordan ser dette kystlags-landskapet egentlig ut i 2016?

Det er åtte år siden sist vi foretok en kartlegging som dette. Vi har nå flere kystlag og medlemmer enn vi hadde i 2008. Da talte vi 114 kystlag og 8910 medlemmer. Ved utgangen av 2016 hadde vi 126 kystlag og 10 270 medlemmer.

Ikke minst har vi nå et mer slagkraftig sentrallødd, med bedre økonomi og flere ansatte. Forbundet KYSTENs omsetning i 2016 er 64 % høyere enn sist vi foretok en kystlagsundersøkelse i 2008, i hovedsak fordi vi har fått bedre rammevilkår og

økt driftsstøtte fra staten. Vi har i den perioden gått fra 3,05 til 5,8 årsverk, og sekretariatet har flyttet til mer egnede kontorlokaler i Kulturvernets hus. At vi har flere ressurser, både i form av folk og midler, gjør at vi kan gå inn i flere saker, ta på oss større prosjekter og ha tettere kontakt med kystlag i hele landet. Bladet vårt har også fått mer ressurser og flere sider enn det hadde før.

Informasjonen vi får gjennom Kystlagsundersøkelsen bruker vi internt for bedre å styre organisasjonen i takt med kystlagenes prioriteringer. Vi får også et innblikk i hva vi trenger å følge opp spesielt. Sist men ikke minst bruker vi informasjonen til å vise frem kystlagenes samlede innsats, og betydningen av dette, i møte med myndigheter og beslutningstakere.

Årets kystlagsundersøkelse viser at pilene peker riktig vei og at vi har mye å være stolte av!

Representativitet og metode

90 av 126 kystlag besvarte undersøkelsen. Disse representerer 87 % av kystlagsmedlemmene våre, noe vi mener gir et godt overblikk. I kystlagsundersøkelsen i 2008 var det kun 67 % som var representert. Tusen takk til alle dere som tok dere tid til å svare denne gangen!

Det ligger ingen vitenskapelig metode til grunn for hvordan vi tolker og sammenfatter den informasjonen dere har gitt oss, men vi har selvsagt prøvd å være så etterrettelige som overhode mulig. Der vi har anslått en totalverdi som gjelder alle kystlagene, også de som ikke har svart, så har vi lagt til grunn at de lagene som ikke svarer har 50 % mindre aktivitet. Det mener vi er et redelig og litt konservativt estimat. Noen steder har vi også tillatt oss å legge til noe informasjon fra kystlagenes årsmeldinger i besvarelsene.

Dugnadsånden lever!

Man kan ikke annet enn å bli imponert over hva kystlagene legger ned av dugnadsinnsats. De 90 kystlagene som har besvart kystlagsundersøkelsen oppgir å ha utført følgende dugnadsinnsats i 2016:

Sum dugnadstimer (praktisk arbeid):
135 702, varierer fra noen få til 12 700 timer

Sum dugnadstimer (administrasjon):
26 332, varierer fra noen få til 3000 timer
Dugnad totalt: 162 034 timer

Justerer vi dette til å gjelde samtlige kystlagsmedlemmer får vi 172 566 dugnadstimer totalt!

Kystlagene er svært forskjellige i størrelse, fra 6 til 670 medlemmer. Av erfaring vet vi at det er vanlig at rundt 10 –15 % av medlemmene i et kystlag står for det meste av aktiviteten, noen fler er med på arrangementer, mens de øvrige er støtte-

medlemmer. Et gjennomsnittstall på dugnadsinnsats per kystlagsmedlem gir derfor ikke tall den ihuga dugnadsgjengen kjenner seg igjen i, men kan allikevel brukes til å sammenligne mengden utført dugnadsarbeid over tid.

Gjennomsnittlig dugnadsinnsats per kystlagsmedlem i 2016 var 19.5 timer, mot 17 timer i 2008 og 15.8 timer i 1994. Dugnadsånden lever – og den vokser!

Et årsverk regnes av Statistisk Sentralbyrå som 1700 timer. Kystlagenes totale dugnadsinnsats i 2016 utgjorde dermed 101,5 årsverk!

Frivillighet Norge/SSB opererer i 2016 med en anslagsvis økonomisk verdi av dugnadsarbeid på 282 kroner per time. Basert på dette utgjør kystlagenes frivillige arbeid en økonomisk verdi på 45 693 588 kr. Hvis vi justerer på samme måte for de kystlagsmedlemmene som ikke er representert i besvarelsene får vi en samlet økonomisk verdi på 48 663 671 kr.

Kort oppsummert:

Totalt antall dugnadstimer i 2016: 172 566

Dette tilsvarer 101,5 årsverk, og en økonomisk verdi på 48,6 millioner kroner.

Gjennomsnittlig dugnadsinnsats per kystlagsmedlem:
1994: 15.8 timer
2008: 17 timer
2016: 19.5 timer

Båter i Kystlagene

545 båter under 25 fot
120 båter mellom 25 og 40 fot.
50 båter fra 41 fot og oppover.

I gjennomsnitt har
hvert kystlag nå 8 båter,
mot 6 i 2008.

Oversikt over hvor mange kystlag som krysser av for følgende kategorier av ny bruk

Kultur- og
historieformidling: 65
Friluftsliv: 61
Opplæring: 56
Fiske: 37
Næring: 6

Båter

Kystlagene tar vare på et stort spekter av kulturminner knyttet til livet på kysten. En vesentlig del av dette er små og store båter, og de fleste er på vannet og i bruk. Kystlagene oppgir i kystlagsundersøkelsen at de tar vare på totalt 715 båter. Stort sett er dette variasjoner av tradisjonelle bruksbåter og veteranbåter. Noen få er moderne bruksbåter til bruk i praktisk drift av kystlagets virksomhet.

Kystlagene tar vare på båter som tidligere ble brukt til fiske, frakt, passasjertransport, losvirksomhet og sjøredning, lystseilas, militære formål og mye annet.

Vi spurte kystlagene hva de bruker båtene til i dag, og fikk følgende tilbakemelding fra de 90 kystlagene som svarte. Naturlig nok bruker ett og samme kystlag båtene sine til flere formål om hverandre, og ofte samtidig.

I tillegg oppga kystlagene følgende annen bruk som falt utenom disse kategoriene: Lagsarbeid og medlemsturer, utstillinger, skyss, sightseeing, tilgjengelighet for publikum, arbeidsbåt, restaurering, plastinnsamling i fjæra og formidling av håndverkstradisjoner.

Kystlagene avgjør selv hvilke båter som er viktige å ta vare på. Vi ser at de fleste kystlag i hovedsak tar vare på båter med en tilknytning til deres eget område eller til landsdelen, men dette er ikke alltid tilfelle. 26 av kystlagenes fartøyer har offisiell vernestatus hos Riksantikvaren, og to kystlag oppgir at de planlegger eller vurderer å søke om vernestatus for et av sine fartøyer.

13 kystlag forteller om utfordringer med å skaffe eller opprettholde påkrevde sertifikater til båtene blant sine frivillige mannskaper. Ytterligere to kystlag oppgir at de kanskje snart får slike utfordringer.

Foto: Yngve Halvorsen.

Bygninger og anlegg

Kystlagene tar vare på 40 827 m² bygninger og anlegg.

Dette utgjør i snitt 448 m² per kystlag, og er tilnærmet uendret siden 2008. Mange kystlag eier også store eiendommer rundt sine bygninger, men dette er ikke tatt med her.

Dette er et vidt spekter av gamle bygninger som ikke lenger brukes i fiskeri eller andre maritime næringer. Det er brygger og handelssteder, naust og sjøhus, verksteder, tollpakkboder, losbuer, båtbyggerier og verft, havneskur, militære bygninger (bl.a en ubåtstasjon), noen av kystverkets gamle driftsbygninger, flere gamle grendeskoler og mye annet.

Kystlagene driver 11 av landets fyrstasjoner. Noen alene, og noen i samarbeid med andre foreninger. Disse eies av Kystverket. Anleggene som kystlagene tar vare på, alene eller sammen med andre, inngår i alle slags konstellasjoner av eierskap, samarbeidsavtaler og driftsavtaler.

Derfor har vi valgt en rund og inkluderende formulering av spørsmålet vårt når vi skal danne oss en oversikt over omfanget av bygninger og anlegg. Det vi spurte om var «Ca. antall m² bygninger, brygger og anlegg kystlaget eier eller driver/vedlikeholder». Vi har allikevel grunn til å tro at det er en viss underrapportering av antall kvadratmeter, da vi ser mange svært beskjedne anslag i besvarelsene.

Kystlagenes bygninger og anlegg brukes som bl.a. lokaler for kystlagets aktivitet, utleie til selskaper og arrangementer, kystled, museum/utstillinger, verksted/opplag etc. 15 av kystlagene driver et kystkultursenter.

I prosessen med vedlikehold og restaureringer av bygningene holdes gamle håndverk og praktiske ferdigheter i hevd, og læres videre. Denne opplæringen skjer både som kurs og i mer uorganiserte former.

Foto: Trond Svenningsen.

Motorer og andre kulturminner og samlinger

68 av 90 kystlag oppgir at de også tar vare på motorer. 22 gjør det ikke.

Til sammen tar kystlagene vare på 1103 motorer! Noen av disse er i drift i båtene, mens de fleste er del av store og små motorsamlinger.

I kystlagene finnes enorm kompetanse på disse tekniske kulturminnene, og de mest håpløse tilfeller er satt i stand, gjerne ved hjelp av spesiallagde deler. Motorene er ofte midtpunkter på kaia under stevner og arrangementer.

Kystlagene tar vare på mange slags kulturminner ut over sine bygninger, båter og motorer. I besvarelsene nevnes blant annet fiskeredskaper, andre maritime

redskaper og verktøy, slipper, kraner, og en reperbane. Fortøyningspåler, ringer og pullerter fra seilskutetiden.

Flere kystlag tar vare på kulturlandskap. På Bragdøya driver kystlaget grøfting, hogst, slått og har villsau på beite for å vedlikeholde landskapet på øya. Bergen kystlag restaurerer kulturlandskapet på Storøen i Eidsvåg gjennom beitedrift. Torghatten kystlag har leid en holme av Brønnøy kommune hvor de nå opparbeider et dun-vær, og lager reir til ærfugl. På Vinnesholmen vokter kystlaget over en gammel gravhaug, og Jeløy kystlag tar vare på et populært tur- og rekreasjonsområde.

I tillegg forvalter kystlagene en lang rekke små og store samlinger av museumsgjenstander, bilder, dokumentasjon, sjøkart, oversikt over lokale méd osv. Noen kystlag tar også vare på kunstsamlinger, modellskipsamlinger etc. Mange kystlag samarbeider tett med lokale og regionale museer om dette.

Flest motorer finner vi hos

Gokstad kystlag – 164 stk.
Langesundsfjorden – 64 stk.
Træna – 50 stk.
Øksnes – 50 stk.
Bragdøya – 43 stk.
Rennesøy – 30 stk.
Vega – 30 stk.
Haadyret – 25 stk.
Søgne – 20 stk.

Immateriell kulturarv i Kystlagene

Tradisjonshåndverk: 58 kystlag
Mattradisjoner: 32
Innsamling/nedskrivning
av historier og sagn: 21
Musikk: 11

Immateriell kulturarv

Kystlagene tar vare på sin lokale kystkultur, og velger selv hva som er viktig og hva de vil fokusere på. Gjennom sosiale aktiviteter tar de også vare på mye kystkultur ut over de fysiske kulturminnene. I kystlagsundersøkelsen laget vi en grov inndeling og et fritekstfelt for det som ikke passet inn i noen av kategoriene. Her kunne man selvsagt også krysse av for flere ting.

Annet som ble nevnt: Bilder og film, egen maritim filmklubb, formidling av lokalhistorie, omvisninger, E-dun vær, tradisjonsbåtbruk, sikkerhet til sjøs, innsamling av lokale fiskeméd, fortellerkvelder, «fortelle skrøner og sanne historier», spleising, knoper og stikk, tradisjonelle fisketeknikker og bruk av sliskeslipp.

Kystled

Mange gamle bygninger langs kysten inngår i Kystled-systemet. Det gjør også mange av husene kystlagene tar vare på. «Kystled» er et nettverk av hytter, fyr og båter langs kysten, som er tilgjengelig for alle, til en rimelig pris.

Tanken er å gjøre de fine stedene og historiske bygningene tilgjengelig for folk, og samtidig slå et slag for det enkle, miljøvennlige friluftslivet.

Til de fleste kystledhyttene følger en eller flere robåter til fri bruk. Noen steder er det en kajakk, noen steder også en seiljolle eller to. Noen steder, som i Nærøyfjorden i Sogn, eller Øksnes i Vesterålen, består kystleden av utleie av robåter med et kart med anbefalte teltplasser og annen mulig innkvartering.

Kystled startet opp i 1996, på Forbundet KYSTENs initiativ. Systemet drives i samarbeid med Friluftsrådernes landsforbund, Norsk Fyrhistorisk Forening og Den Norske Turistforening. Inntil videre er Kystled mest utbredt og mest kjent på Sør- og Østlandet, men det ønsker vi å gjøre noe med. Vi har derfor også brukt kystlagsundersøkelsen til å spørre kystlagene i hele landet om de har noen bygninger eller båter de kan tenke seg å innlemme i kystled. De som har svart bekreftende på dette vil vi følge opp direkte.

15 kystlag oppgir å drive med kystled i en eller annen form. 17 lag planlegger noe slikt, eller har bygninger og småbåter de vurderer å inkludere i kystled. Sekretariatet vil følge opp disse direkte.

Foto: Tuva Løkse.

Kursvirksomhet

Kystlagene besitter store kunnskaper om emner som ikke lenger er så utbredt å kunne noe om. Hvordan høvler man egentlig et par gode årer? Eller syr seg et seil? Eller baker lefse på tradisjonelt vis? Vi opplever at det er en økende bevissthet i kystlagene om at kunnskaper og ferdigheter må læres bort for å bevares.

Forbundet KYSTEN er medlem av Studieforbundet Kultur og Tradisjon, og kan dermed registrere sine kurs og motta økonomisk støtte i form av voksenopplæringsmidler. I følge Studieforbundets tall har kystlagene hatt en økning på 62 % i antall registrerte kurstimer til 5 554 i 2016!

I kystlagsundersøkelsen spurte vi også om kurs som er gjennomført uten å benytte denne ordningen for å få den fulle oversikten. 44 av 90 kystlag svarte at de hadde avholdt kurs i 2016, og mange av disse kystlagene har holdt mange kurs i løpet av året. 30 av disse 44 svarer at kursene ble registrert gjennom Studieforbundet, og et knippe kystlag sier også at de registrerte noen men ikke alle kursene sine. Vi har altså et potensiale for å få mer økonomisk støtte til den kursvirksomheten vi allerede har, og sekretariatet vil følge opp dette.

Kystlagenes samlede kurstilbud er veldig variert, men det er noen hovedtemaer som går igjen. Et flertall av kursene handler på et eller annet vis om båt, og kurs som gjentas i besvarelsene er vedlikehold og reparasjoner av små og store båter, vårpuss og opplag av tradisjonsbåt, motorkurs, seilsøm, rigging, tauarbeid, knoper og stikk, båtbygging, båtførerprøven, seiling, roing, båtmanøvrering og sikkerhet. Det rapporteres også om kurs i kajakkpadling, høvling av årer og innredning av styrhus.

Mange kurs handler om håndverk og ferdigheter som må til i kystlagenes arbeid med sine mange bygninger og anlegg. Her finner vi kurs i snekkermaskiner, muring og forskaling, bygningsarbeid, grindbygg, restaurering av murbygg og kaivedlikehold.

Kunnskap om tradisjonsmat står på programmet hos mange av kystlagene. Mange holder kurs i flatbrød- eller lefsebaking, og ellers nevnes sild, fiskemat, julepålegg og syng av kjøttrull. Kursene i tradisjonsmat innebærer også mye sosialt samvær rundt bordet.

Flere kystlag har egne håndarbeidsgrupper, og blant kursene finner vi vev, bunadsøm, strikking, billedvev, karding og spinning, knivmaking og treskjæring.

Ellers kan vi lese om kurs i smiing, shantysang, garnbøting, linefiske, førstehjelp, styrearbeid, maling, skulptur og ukulele!

Tall

«Har kystlaget engasjert seg i noen lokalpolitiske saker de siste tre årene?»

39 av 90 svarer bekreftende. 36 av 90 svarer nei. 15 har ikke svart på dette.

«Hender det at kystlaget blir kontaktet i lokalpolitiske saker og bedt om innspill?»

44 av 90 svarer bekreftende. 30 nei, og 16 har ikke svart.

I besvarelsen av disse to spørsmålene, må vi ta høyde for at de som har besvart undersøkelsen på vegne av sitt kystlag kanskje har forskjellige oppfatninger av hva som er «politisk».

Her valgte vi å spørre om engasjement de siste tre årene fordi politisk arbeid ofte er langsiktige prosesser.

Lokalpolitisk arbeid

Kystlagene har mye kunnskap og kompetanse å bidra med, og vi ønsker oss at dette i større grad skal tas i bruk av kommunene. Kystlagene kjenner sine lokale kulturminner og kysttradisjoner, og kan spørres til råds. I hvilken utstrekning engasjerer kystlagene seg i lokalpolitikken allerede?

Så hva engasjerer kystlagene seg i?

Mange kystlag engasjerer seg i stedsutvikling der de holder til. Protesterer der by- og stedsutvikling, utbygging og veibygging etter kystlagenes mening er i konflikt med kulturminneinteresser, eller er til hinder for noe av kystlagets aktivitet. Flere kampsaker handler om riving av bygninger kystlagene mener bør få stå. Noen steder jobber man for tilgang til lokaler og brygger, i konkurranse med kommersielle aktører.

Mange kystlag skrev i 2016 hørings svar til diverse reguleringsplaner, byplaner, kystsonerplaner, og områdeplaner. Fire kystlag nevner kulturminneplaner spesielt.

Flere kystlag har vært aktive pådrivere for å få opprettet lokale og regionale museer og kystkultursentra. I Stavanger har Rygja kystlag i samarbeid med resten av veteranbåtmiljøet i flere år jobbet hardt for å få på plass en ny veteranbåthavn i sentrumsplanen.

I noen tilfeller har kystlag engasjert seg i naturvernsaker knyttet til deres farvann. Bø kystlag har f.eks. uttalt seg om plassering av nye oppdrettsanlegg, og Steigen kystlag om uttak av skjellsand. Noen nevner også strandrydding og andre miljøtiltak.

Noen kystlagsledere nevner at de også har verv i lokalpolitikken ved siden av sitt engasjement i kystlaget.

Inkludering

Frivillig sektor har et stort potensiale for inkludering av nye landsmenn i meningsfulle fellesskap. I hvilken grad gjør kystlagene noe aktivt for inkludering? Og hva gjør de?

30 av 90 kystlag oppgir å ha gjort noe aktivt det siste året for å inkludere innvandrere/flyktninger i laget. 49 svarer nei, og 11 oppgir at de planlegger å gjøre det.

Et kystlag oppgir at de gjerne skulle gjort noe slikt hvis det var noen å integrere der de holder til. Det er mulig at dette gjelder fler.

14 kystlag fikk stimuleringsmidler fra Forbundet KYSTEN gjennom inkluderingsprosjektet «Velkommen om bord» i 2016, og antallet søknader til en ny runde med midler til inkluderingstiltak i 2017 er nesten tredoblet siden foråret.

Hva gjøres i kystlagene for barn og ungdommer, og hvilke instanser samarbeides det mest med om dette?

61 av 90 kystlag svarer at de har gjennomført aktiviteter i 2016 for å få barn og unge med i kystlaget. Ytterligere 12 kystlag oppgir at de planlegger noe slikt, og 17 kystlag svarer nei.

Så hva gjør kystlagene?

Noen kystlag har hatt egne aktiviteter for flyktninger og innvandrere, og andre har invitert til sine eksisterende aktiviteter og arrangementer. Noen har hatt omvisninger på sine anlegg med en introduksjon til alt man kan få være med på.

Fisketurer er arrangementer som går igjen. Flere forteller om seilturer/båtturer med lagets fartøyer, ro-, seil-, og sjøvett-opplæring.

Hos flere kystlag blir innvandrere inkludert i dugnadsarbeid og konkrete prosjekter. Under landsstevnet i Bodø hadde Kystlaget Salta med seg 20 syriske flyktninger blant de frivillige. Noen av disse deltok også på tradisjonsbåtregattaen under stevnet.

Flere kystlag oppgir å ha stilt seg til disposisjon for de som tar seg av nyankomne til kommunen.

Barn og unge

Bekymring for rekruttering er et gjenvendende tema i våre miljøer. Kystlagene har en høy snittalder, men medlemstallet vårt stiger sakte. Vi har et jevnt tilsig av voksne, men skal voksne ha et forhold til sin lokale kystkultur også i fremtiden må det «tidlig innsats» til.

Forbundet KYSTEN har de siste årene gjort flere målrettede tiltak for å engasjere unge mennesker. I 2015 gjeninnførte vi et rabattert ungdomsmedlemsskap, og vi ansatte en rådgiver for friluftsliv og ungdom i fast stilling i 2016. Nå planlegges en ungdomsseilas til landsstevnet i 2017.

Så hva gjør kystlagene, og med hvem?

I besvarelsene kan vi om lese et stort spekter av familiedager- og arrangementer, om ro- og seilopplæring, fisketurer, matlaging i fjæra, sjørøvertokt, samarbeid med barnehager, aktivitetsdager for skolebarn i ferien, spikkeopplæring, jolleseiling, ungdomshelger, tilbud til studenter, egne ungdomsbåter, soving i gapahuk og utesoving om vinteren (!). Roknappen har gjennom årene blitt institusjonalisert hos flere kystlag.

Noen kystlag inviterer barna til seg med egne barneaktiviteter på sine arrangementer, mens andre også går dit barna allerede er samlet, og tilbyr opplegg for skoler, speidergrupper og andre unge forsamlinger. Flere kystlag beskriver omfattende samarbeider med skolen, der laget tilbyr formidlingsopplegg rundt lokal kystkultur, båtbruk og sjøvett for forskjellige klassetrinn.

Samarbeider

Forbundet KYSTEN består av 126 store og små kystlag. I 2016 finnes fylkeskystlag i Trøndelag, Hordaland, Rogaland og Agder, samt Indre Oslofjord Kystlags-samling (IOKS) som blant annet arrangerer og koordinerer samarbeider lagene imellom.

Noen kystlag holder til geografisk tett på andre kystlag, mens andre har ingen umiddelbare nabokystlag. Vi var interessert i å vite mer om i hvilken grad kystlagene samarbeider på tvers, og hva det samarbeides om.

43 av 90 kystlag oppgir å ha samarbeidet med ett eller flere andre kystlag i 2016.

Av konkrete samarbeider nevnes blant annet felles drift av fartøyer, felles kurs, deltakelse på hverandres arrangementer, samarbeid om å arrangere lokale og regionale stevner, samarbeid om Forbundet KYSTENs landsstevne, i 2016 og om de neste to stevnene i 2017 og 2018. Kystlag har også gått sammen om aktivitetsdager for skoleklasser.

I kystlagsundersøkelsen spurte vi også om samarbeid med andre institusjoner, lag og foreninger. 73 kystlag oppga en eller flere samarbeidspartnere. Kun 8 kystlag samarbeider ikke med andre foreninger, institusjoner og liknende, og 9 kystlag har ikke svart på dette.

Listen over samarbeidspartnere er for lang til å gjengi i sin helhet, men vi kan trygt slå fast at det samarbeides vidt og bredt mellom kystlag og andre aktører i lokalsamfunnene. Den hyppigst nevnte typen samarbeidspartner er museene, men også historielag, friluftsråd, turlag, båtforeninger, husflidslag, diverse venneforeninger, skoler, kommuner, grendelag/bygdslag/velforeninger, 4H og speideren er gjengangere i kystlagenes besvarelser. Vi mener man trygt kan påstå at kystlagene har en praktisk og pragmatisk tilnærming til samarbeid, og ser ut til å utnytte godt det nettverket av ressurser som finnes lokalt.

Vi spurte også om deltakelse på stevner og arrangementer i regi av andre i 2016. 67 av 90 kystlag svarer bekreftende på dette. 19 kystlag har ikke deltatt på noe slikt i året som gikk, og 4 kystlag har ikke svart på dette. Kystlagene som svarer bekreftende oppgir et stort spekter av arrangementer. Stevner, festivaler og havnedager er hyppig besøkt, med Forbundet KYSTENs landsstevne på topp.

Vi spurte spesielt om samarbeider med noen typer institusjoner, og fikk følgende opplysninger fra kystlagene

Skole: 39 kystlag
Innvandrere/mottaks-
klasser/asylmottak/
opplæringscentre etc.: 21
Barnehage: 19
4H: 11
Speideren: 10
Leirskole: 7
Skolefritidsordning/
Aktivitets-skole: 6
Høgskole/ Universitet: 4
Folkehøgskole: 2

Andre som nevnes:

RS Ung, Kirken, NAV, DNT
barne- og familiegrupper,
DNT Ung Sanitetsforeningen,
Barnas turlag, Hagelag,
Museum, Kriminalomsorgen
og Kulturetaten i kommunen.

12 kystlag inngikk internasjonalt samarbeid i 2016.

Internasjonal virksomhet

Forbundet KYSTEN arbeider og samarbeider på tvers av landegrenser. Vi var derfor interessert i å høre i hvilken grad dette også foregår på lokallagsnivå.

12 kystlag oppga å ha samarbeidet internasjonalt, eller deltatt på stevner og arrangementer utenfor Norge i 2016. Disse kystlagene er jevnt spredt langs hele kysten. Fem av kystlagene var involvert i Nordisk Kystkulturfestival på Færøyene gjennom Forbundet KYSTENs deltakelse der. Dette var Nordfjordbåtlaget, Opsangervågen, Leirong, Sæløer og Lista og Hornelen kystlag. Den norske deltakelsen besto av både store og små båter, grindabygg, håndverksdemonstrasjoner, utstillinger og foredrag.

Sandviken kystlag forteller om seilas til Shetland, og Lindesnes kystlag har deltatt med to båter i VM i sjekteseiling i Viborg i Danmark. Kragerø kystlag deltok i Nordisk Seilas med en gjeng med ungdommer, og Narvik kystlag får hvert år besøk fra friluftsskolen «Vargen» fra Kiruna i Nord-Sverige. Loggen kystlags shantykor deltok på en festival i Falmouth og Egersund kystforening besøkte marinemuseet i Portsmouth sør i England. Søgne kystlag reiste til Dansk maskin- og motormuseum hvor de hentet en del til en av sine motorer, og arrangerte også en kystlagstur til Skagen med 40 deltakere.

Foto: Ulf Mikalsen.

Av kystlagenes års-
meldinger kan vi danne
oss et inntrykk av
hva som utgjør deres
hovedinntekter.
Inntekstposter
som hyppig dukker
om i kystlagenes
regnskaper er

- Utleie av lokaler, brygger og kystledhytter/båter
- Salg av mat/ vafler/sveler etc.
- Kommunal støtte
- Spillemidler i form av grasrotandel fra Norsk Tipping
- Momskompensasjon
- Kursstøtte fra Studieforbundet
- Fartøyvernmidler og støtte til restaureringsarbeider fra diverse fond og stiftelser
- Lotterier, salg på markeder etc.

Økonomi

De 90 kystlagene som har besvart kystlagsundersøkelsen hadde i 2016 en sammenlagt omsetning på over 22 millioner kroner. Kystlagenes omsetning varierer fra et par tusenlapper til 5,5 millioner kroner i vårt største kystlag på Bragdøya.

Kontingenttilbakeføring, altså den delen av medlemmenes kontingent som tilfaller kystlagene lokalt, utgjorde i 2016 ca. 5% av deres totale omsetning.

Kystlagene er kreative når det kommer til å skaffe seg inntekter på forskjellig vis, men utnytter i liten grad ordningen med fradragsberettigede gaver, som er et viktig bidrag til mange andre samfunnsnyttige organisasjoners økonomi.

Markedsførings

Siden forrige kystlagsundersøkelse har Forbundet KYSTEN ansatt en informasjonsrådgiver, og jobber nå mer målrettet med synliggjøring av vår organisasjon enn vi har gjort tidligere. I denne undersøkelsen ba vi kystlagene fortelle om hvilke aktiviteter de har hatt i 2016 for å markedsføre kystlaget og/eller Forbundet KYSTEN.

Mange kystlag nevner deltakelse på lokale havnedager, kulturminnedager, kystens dag, kystkultur dager, familiedager, torgdager, festivaler, stevner, Hurtigrutas dag og andre arrangementer som sin hovedaktivitet for å synliggjøre kystlaget. Noen av kystlagene oppgir at de har hatt en egen stand på slike arrangementer, hvor de aktivt har vervet medlemmer og informert om kystlaget og om Forbundet KYSTEN.

Av andre aktiviteter som nevnes under dette punktet er åpne dager på kystlagets tilholdssted, åpne turer og seilaser, VM i skreifiske, VM i krabbefiske, firmaturer med kystlagets fartøyer hvor gjestene informeres om laget som drifter båten, foredrag om Forbundet KYSTEN i lokalmiljøet, maritimt loppemarked, og deltakelse på Fritidsmesse hvor foreninger og lag i kommunen inviteres til å vise hva de gjør. Ett kystlag oppgir å ha informert om kystlaget i kommunestyret.

Flere kystlag lister opp sin kursvirksomhet også under markedsføring, da kursene er åpne for alle, og dermed fører til at nye mennesker «oppdager» kystlaget.

Noen av kystlagene har et aktivt forhold til sine lokalaviser, og passer på å invitere journalister til sine arrangementer og tipse dem om sine prosjekter. Noen har også annonsert i lokalavisa. De fleste kystlagene har enten en nettside eller en facebookside/ facebookgruppe hvor de informerer om kystlagets virksomhet. Noen kystlag er også aktive på Instagram. Få av kystlagene nevner dette i sine besvarelser av kystlagsundersøkelsen, men sekretariatet har på eget initiativ dannet oss en oversikt. Det er stor variasjon i hvor aktive kystlagene er på sosiale medier, og det varierer også hvor oppdatert informasjon som fremgår av kystlagenes nettsider.

Mest av alt markedsføres kystlagene lokalt ved å være aktivt tilstede i lokalsamfunnet med sine aktiviteter og prosjekter.

Les mer om oss, og finn alle kystlagene på www.kysten.no

Foto: Turid Løkse.

Forbundet
KYSTEN

Forbundet KYSTEN, Øvre Slottsgate 2b, 0157 Oslo
Tlf: 22 42 42 82, e-post: forbundet@kysten.no, www.kysten.no